

Handläggare: Mechthild Kleinschmidt
Telefon: 08-508 33 879

Till
Utbildningsnämnden
2008-08-21

Motion (2008:48) om kommunala verksamheter och osund konkurrens

Svar till kommunstyrelsen på remiss av motion från Per Ankersjö (c)

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden fattar följande beslut:

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Thomas Persson
Utbildningsdirektör

Johanna Engman
Biträdande utbildningsdirektör

Sammanfattning

Mot bakgrund av föreslagna ändringar i konkurrenslagen och kommunallagen för att komma tillrätta med konkurrensproblem mellan offentlig och privat sektor och gränsdragningen i frågan om kommunal kompetens föreslår förvaltningen att kommunfullmäktige avvaktar beslut med att påbörja arbete med "kommunal självsanering" samt föreslagen genomlysning och kartläggning av stadens förvaltningar och bolag avseende omfattningen av överträdelse av den kommunala kompetensen när det gäller att bedriva näringsverksamhet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom ekonomi- och lokalavdelningen.

Bakgrund

Utbildningsnämnden har ombetts att lämna remissvar på centerpartiets motion (2008:48) om kommunala verksamheter och osund konkurrens. Motionären

framhåller att kommuner inte ska använda osunda medel för att konkurrera med privata företag och att osund konkurrens drabbar enskilda företag och bidrar till ett försämrat kommunalt företagsekonomiskt klimat. Kommuner som agerar som offentliga aktörer på en konkurrensutsatt marknad riskerar att komma i konflikt med de lagar och bestämmelser som reglerar den kommunala kompetensen. Som exempel anges kommunala s.k. "fixartjänster" för stadens äldre, gym i kommunal regi i anslutning till stadens simhallar och kommunalt drivna äldreboenderestauranger som är öppna för allmänheten. Verksamheter som motionären anser ligger utanför stadens kärnverksamhet.

Motionären föreslår mot bakgrund av ovanstående att kommunfullmäktige ska besluta om att staden initierar ett arbete med "kommunal självsanering" i syfte att rätta till de kommunala verksamheter som skapar osunda konkurrensvillkor inom kommunen. Vidare föreslås att arbetet med "självsanering" ska föregås av en djuplodande genomlysning av stadens förvaltningar och bolag i syfte att kartlägga rådande omfattning av överträdelser av den kommunala kompetensen.

Förvaltningens synpunkter

Vad som ska betraktas utgöra en kommunal kärnverksamhet eller inte i Stockholms stad är en fråga för politiken att definiera och i denna del har förvaltningen ingen åsikt. Däremot anser förvaltningen det vara självklart att stadens verksamheter skall följa gällande regelverk och den rättspraxis som finns beträffande kommuners befogenheter och kompetens, t.ex. när det gäller att bedriva näringsverksamhet.

Regeringen har i en nyligen utkommen promemoria föreslagit åtgärder för att komma tillrätta med konkurrensproblem mellan offentlig och privat sektor¹. I promemorian föreslås ändringar i konkurrenslagen² som innebär att Stockholms tingsrätt på talan av Konkurrensverket får förbjuda staten, en kommun eller ett landsting att driva en verksamhet av ekonomisk eller kommersiell natur som snedvrider konkurrensen. Ett förbud skall kunna förenas med vite. Enligt förslaget krävs att verksamheten eller förfarandet snedvrider, eller är ägnat att snedvrida förutsättningarna för en effektiv konkurrens. Undantaget är verksamheter som är försvarbara från allmän synpunkt; t.ex. sysselsättning av funktionshindrade, insatser som är ägnade åt att minska utanförskapet bland långtidsarbetslösa eller vissa glesbygdsaspekter. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2009.

¹ Promemoria Konfliktlösning vid offentlig säljverksamhet på marknaden.

Näringsdepartementet dnr N2008/4625/MK. Remitterad 2008-06-23.

² SFS 1993:20. Ny konkurrenslag (SFS 2008:579) träder i kraft 2008-11-01.

När det gäller frågan om kommunal kompetens enligt kommunallagen har regeringen i ett tidigare betänkande bl.a. föreslagit ett generellt undantag från självkostnadsprincipen på konkurrensutsatta marknader.³ Det föreslås att ett lagstadgat krav införs på att kommuner och landsting som med stöd av kommunallagen⁴ bedriver intäktsfinansierad näringsverksamhet inom frivilliga icke lagreglerade områden på en marknad som är ägnad för konkurrens (här fixartjänster, gym och äldreboenderestauranger) som huvudregel ska bedriva denna verksamhet på affärsmässig grund. Syftet med förslaget är att skapa grund för konkurrensneutralitet. Ärendet har remissbehandlats och förslagen bereds för närvarande i Finansdepartementet.

Med anledning av ovanstående beredning i Finansdepartementet föreslår förvaltningen att kommunfullmäktige avvaktar med att påbörja arbetet med ”kommunal självsanering” samt föreslagen genomlysning och kartläggning av stadens förvaltningar och bolag avseende överträdelser av den kommunala kompetensen när det gäller att bedriva näringsverksamhet.

Bilaga

1. Motion (2008:48) om kommunala verksamheter och osund konkurrens.
Kommunstyrelsen dnr 305-1370/2008.

³ Kommunal kompetens i utveckling (SOU 2007:72)

⁴ Kommunallagen 2 kap. 1 och 7 §§